

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

ΚΕΙΜΕΝΟ Α'

Γεώργιος Βιζυηνός, Το αμάρτημα της μητρός μου (απόσπασμα)

1.

Η ιστορία εξελίσσεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της στη Βιζύη και αποδίδει ένα αληθινό γεγονός της ζωής του συγγραφέα. Ο Γ. Βιζυηνός γεννημένος το 1849 στη τουρκοκρατούμενη Βιζύη της Αν. Θράκης αντλεί ένα μέρος του αφηγηματικού υλικού του από τις προσωπικές και οικογενειακές μνήμες από τις παραδόσεις και τα βιώματα της λαϊκής ζωής στην ιδιαίτερη πατρίδα του.

Ενδεικτικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι η ιστορία εντάσσεται στην επαρχιακή ελληνική κοινωνία της τουρκοκρατούμενης Βιζύης του β' μισού του 19^{ου} αι. είναι τα εξής:

A. Η σκληρή πραγματικότητα της εποχής (π.χ. ξενιτιά, δυσκολία επικοινωνίας, ναυάγια...).

B. Έμμεσες ιστορικές πληροφορίες (π.χ. η πιθανότητα να «τουρκέψει» κάποιος οδοιπόρος).

Γ. Γεωγραφικές αναφορές (π.χ. η Κων/πολη, Άγιοι Τόποι).

Δ. Θρησκευτικό στοιχείο (π.χ. η πίστη των απλών ανθρώπων, η δυστυχία της αλλαγής του θρησκευματος).

Ε. Θεσμοί της εποχής (π.χ. προίκα, υιοθεσία).

2.

A. Έκθεση → «Από της στιγμής ταύτης...ήτον εδικός του».

B. Διάλογος → «Μη δουλεύεις...κ' εκείνο εγώ!».

Γ. Περιγραφή → (Ελάχιστα αμιγώς περιγραφικά μέρη στο δοθέν απόσπασμα) «Διότι η κόρη εκείνη...εγνώρισαν».

Δ. Σχόλιο → «Δεν ήξευρον ακόμη....ανακουφίσω».

3.

Η ψυχογραφική δεινότητα του Βιζυηνού διαφαίνεται από την επιθυμία του να διεισδύσει στα άδυτα της ανθρώπινης ψυχής και να επιλύσει το αίνιγμά της. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο συγγραφέας παρουσιάζει τον ταραγμένο ψυχισμό των δύο βασικών ηρώων του, του Γιωργή και της Μητέρας, προβάλλοντας τους φόβους, τις ενοχές και τα συναισθήματά τους.

Π.χ. Γιωργής → Ενοχές του ώριμου αφηγητή για τον πόνο που προκάλεσε στη μητέρα με τη μακρόχρονη απουσία του «Και δεν εφαντανταζόμην...ανακουφίσω».

Π.χ. μητέρα → Ανησυχία, απελπισία, αλλοφροσύνη της μάνας λόγω της μακράς παραμονής του γιού της στην ξενιτιά και της έλλειψης ενημέρωσης για την κατάστασή του. «Επί πολλά έτη....από τας χείρας των άλλων».

4.

Υιοθετημένη κόρη

- Απουσία γνήσιων αισθημάτων προς την γυναίκα που την ευεργέτησε, την έσωσε από την ανέχεια και τη φρόντισε σαν αληθινή της μητέρα.
- Αγνωμοσύνη, αχαριστία.

Αδέλφια

- Ικανοποίηση, χαρά για την οριστική απαλλαγή από την αχάριστη κόρη.
- Ανακούφιση από το οικονομικό βάρος της συντήρησης του υιοθετημένου κοριτσιού.

5.

Η μάνα αποχαιρετώντας το γιό της που ξενιτεύεται:

- Εύχεται να επιτύχει στη ζωή του και να πραγματώσει τις επιδιώξεις του.
- Εκφράζει τους φόβους της καθώς πιθανολογεί ότι η ξενιτιά θα τον απομακρύνει από την ίδια, από την οικογένεια και από τον τόπο του.
- Δηλώνει ότι είναι πρόθυμη να του συγχωρήσει τα πάντα εκτός από ένα: την άρνηση της πατρίδας του (δύο τελευταίοι στίχοι).
- Στο τελευταίο δίστιχο σε αντίθεση με το υπόλοιπο τμήμα του ποιήματος η κατάρα παίρνει τη θέση της ευχής.
- Με αυτή την αντίθεση τονίζεται η σημασία της καταγωγής και της διατήρησης της εθνικής συνείδησης για τη ζωή κάθε ανθρώπου.